

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 1353
Ημερομ. Κατάθεσης: 12/3/2025

ΑΝΑΦΟΡΑ

Αθήνα, 4/3/2025

Της: Αθανασίου Μαρίας, Βουλευτού Β΄2 Δυτικού Τομέα Αθηνών

ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης

ΘΕΜΑ: «Αίτημα πολίτη για λήψη πολιτικής πρωτοβουλίας που θα προκαλέσει την ψήφιση πρότασης νόμου η οποία θα υλοποιεί την υπόδειξη Απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) για θεσμοθέτηση της ευθύνης των δικαστικών λειτουργών με αναδρομική ισχύ για εκείνες τις δικαστικές υποθέσεις που απτόμενες του ανωτέρω θέματος απορρίφθηκαν, τυγχάνοντας, έτσι, αρνησιδικίας, λόγω μεταγενέστερης οπισθοχώρησης του ΣΤΕ με σχετική εξ' αντιθέτου τοποθέτηση σε άλλη Απόφασή του»

Κύριε Υπουργέ,

Δικηγόρος της Θεσσαλονίκης έθεσε υπόψη μας υπόμνημα, εντός του οποίου παρατίθενται και αναλύονται στοιχεία νομολογίας και διατάξεις του Συντάγματος, με βάση τις οποίες, κάποιες δικαστικές υποθέσεις στην διαλεύκανση των οποίων λαμβανόταν υπόψη ο παράγοντας της ευθύνης κάποιων εμπλεκόμενων σε αυτές δικαστικών λειτουργών, βάσει υπάρχουσας θετικής προς τούτο Απόφασης του ΣΤΕ, απορρίφθηκαν, με βάση μια σχετική μεταγενέστερη νομολογιακή οπισθοχώρηση του ΣΤΕ επί του θέματος. Προκειμένου να αποκατασταθούν τα πληγμένα συμφέροντα των ιδιωτών που εμπλέκονται ως διάδικοι στις υποθέσεις αυτές, ο ανωτέρω μας ζήτησε να διαμεσολαβήσουμε ενώπιόν σας, διαβιβάζοντας προς το μέρος σας το αίτημα για λήψη των απαραίτητων νομοθετικών πρωτοβουλιών, προκειμένου να εκδοθεί ρητή διευκρινιστική νομοθετική διάταξη, που να προβλέπει ρητά ότι, το άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα εφαρμόζεται αναλογικά και για πράξεις και παραλείψεις των εισαγγελικών και δικαστικών οργάνων και λειτουργών, χάριν της οφειλόμενης ίσης μεταχείρισης κάθε πολίτη, όποια θέση και αν κατέχει ο εν λόγω στη Δημόσια Διοίκηση, βάσει του Συντάγματος, με αναδρομική ισχύ για όσες υποθέσεις απτόμενες του ανωτέρω θέματος απορρίφθηκαν, τυγχάνοντας, έτσι, αρνησιδικίας, λόγω μεταγενέστερης οπισθοχώρησης του ΣΤΕ με σχετική εξ' αντιθέτου τοποθέτηση σε άλλη Απόφασή του.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω και αφού λάβετε υπόψη τα αναφερόμενα στο συνημμένο υπόμνημα, σας παρακαλώ, να τα εξετάσετε και να αποφανθείτε σχετικά.

Η Αναφέρουσα Βουλευτής

Αθανασίου Μαρία

Επισυνάπτεται: Το ανωτέρω αναφερόμενο υπόμνημα

Από: [REDACTED]

Στάλθηκε: Τετάρτη, 29 Ιανουαρίου 2025 4:25 μμ

Προς: Κ.Ο. Νέας Δημοκρατίας; Γραμματεία Κ.Ο. ΣΥΡΙΖΑ - ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ; Κ.Ο. ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ; Κ.Ο. Κ.Κ.Ε.; press.office@spartiates.gr; Κ.Ο. Ελληνική Λύση; Κ.Ο. ΝΙΚΗ; Κ.Ο. ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Κοιν.: omnya.legal@gmail.com

Θέμα: Αίτημα για νομοθετική ρύθμιση - Προς Κοινοβουλευτικά κόμματα

Κύριε / κυρία

Ονομάζομαι [REDACTED] και είμαι δικηγόρος Θεσσαλονίκης, μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης από το 2004. Στα πλαίσια της πολυετούς ενασχόλησής μου με την δικηγορία αναπόφευκτα έπεσα και σε περιπτώσεις – ουκ ολίγες – αποτυχίας της Ελληνικής Δικαιοσύνης να εκπληρώσει τον ρόλο της, πράγμα αναπόδραστο εφόσον μιλάμε για θεσμό ανθρώπινο και εξ ανθρώπων, που είναι ατελείς.

Στην σοφία του ο Ελληνικός Νομικός Πολιτισμός, επί έτη, έκρινε και κατέληξε ότι και η Δικαιοσύνη, ως μέρος του Ελληνικού Κράτους, μια εκ των βασικών εξουσιών του, φέρει ευθύνες με τον ίδιο τρόπο όπως και η Διοίκηση και τα άλλα όργανα του Δημοσίου. Σε μια πορεία που ξεκίνησε από την απόλυτη ανευθυνότητα του Βασιλέως Όθωνα (εκφραστή του *L'etat c' est moi*) τόσο η Νομοθετική όσο και η Δικαστική Εξουσία προχώρησαν στην απόλυτη δέσμευση ότι η Δικαστική Λειτουργία έχει ευθύνη για τα σφάλματα και τις αδυναμίες της απέναντι στους πολίτες, όπως κάθε άλλη δημόσια υπηρεσία.

Θεωρώντας θεμελιώδες στοιχείο της αρχής της νομιμότητας στη χώρα μας την καθιέρωση της ευθύνης του Κράτους προς αποζημίωση για ζημιές που προκαλούν οι δημόσιες αρχές σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ψηφίστηκε το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ και αναγνωρίστηκε η αστική ευθύνη του Δημοσίου ως ένας από τους βασικούς επανορθωτικούς θεσμούς του δικαίου. Όπως έχει ειπωθεί χαρακτηριστικά, οι αρχές της ευθύνης του Δημοσίου και της νομιμότητας είναι οι δύο πυλώνες του συστήματος εγγυήσεων των διοικουμένων. Θεμέλιο της ευθύνης του Κράτους είναι τα άρθρα 4 § 5 και 20 § 1 του Συντάγματος.

Εξάλλου, στην με αριθ. 1501/2014 απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ κρίθηκε ότι : «το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, ορίζοντας ότι «Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους» έχει αναγάγει σε συνταγματικό κανόνα την ισότητα ενώπιον των δημοσίων βαρών, συνιστά δε, παράλληλα, και διάταξη στην οποία **θεμελιώνεται η αποζημιωτική ευθύνη του Δημοσίου από πράξεις των οργάνων του που προκαλούν ζημία, παράνομες (ΣτΕ 980/2002) ή νόμιμες (ΣτΕ 5504/2012)**. Τούτο, διότι η ισότητα ενώπιον των δημοσίων βαρών επιτάσσει και την αποκατάσταση της ζημίας που κάποιος υφίσταται από την δράση, χάριν του δημοσίου συμφέροντος, των οργάνων του Κράτους, όταν η δράση αυτή δεν είναι σύμφωνη ή όταν είναι μεν νόμιμη αλλά προκαλεί βλάβη ιδιαίτερη και σπουδαία, σε βαθμό ώστε να υπερβαίνει τα όρια που είναι κατά το Σύνταγμα ανεκτά προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο σκοπός δημοσίου συμφέροντος στον οποίο αποβλέπει η δράση αυτή, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία.. Πραγματούνεται δε ο σκοπός της διατάξεως αυτής υπό την ως άνω έννοια όταν αποκατάσταση τέτοιας ζημίας καθίσταται δυνατή σε περίπτωση ζημιογόνου δράσεως οιοδήποτε οργάνου του Κράτους, άρα και εκείνης των οργάνων τα οποία είναι ενταγμένα στην δικαστική λειτουργία. Αποκλεισμός της αστικής ευθύνης του Δημοσίου στην τελευταία περίπτωση δεν συνάγεται από την περί αγωγών κακοδικίας διάταξη του άρθρου 99 του Συντάγματος, διότι η προσωπική

ευθύνη οργάνου του Δημοσίου δεν αποκλείει αναγκαιώς την ευθύνη του τελευταίου, σκοπός δε της διατάξεως αυτής είναι η προστασία του κύρους της Δικαιοσύνης με ανάθεση σε ειδικό δικαστήριο του έργου της διαγνώσεως της προσωπικής ευθύνης των δικαστικών λειτουργών από την άσκηση των καθηκόντων τους. Επομένως, κατά το Σύνταγμα, επιβάλλεται στο νομοθέτη να ορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες αποκαθίσταται η ζημία που προκαλείται από την δράση οποιουδήποτε κρατικού οργάνου λαμβάνοντας υπ' όψη την φύση και την αποστολή του έργου που το Σύνταγμα αναγνωρίζει, αναθέτει και εγγυάται στα όργανα των τριών λειτουργιών του Κράτους».

Η ελληνική νομολογία, ιδίως του Σ.τ.Ε. έχει από μακρό χρόνο ενασχοληθεί με το θέμα και έχει δώσει κατευθύνσεις και τα φώτα της. Αλλά ξαφνικά άλλαξε!

Ξαφνικά υπήρξε νομολογιακή μεταστροφή (πιο πιθανό ΑΝΑστροφή της κατεύθυνσης της νομολογίας) (ΟλΣτΕ800-803/2021, 1360-1361/2021) και η πλήρης ανατροπή της ανωτέρω αποφάσεως της ΣτΕ Ολ. 1501/2014 αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα εν όψει του ότι η αστική ευθύνη του δημοσίου, είναι επανορθωτικός μηχανισμός, τόσο για την αποκατάσταση παραβάσεων της αρχής της νομιμότητας και του κράτους δικαίου όσο και για την αποκατάσταση παραβάσεων των επιταγών της ισότητας (ιδίως ενώπιον των δημόσιων βαρών).

Έτσι και σύμφωνα με τις σκέψεις των 800-803/2021 αποφάσεων της Ολομελείας του ΣτΕ, επειδή ο κοινός νομοθέτης δεν έχει φροντίσει να προβλέψει τους όρους αποκατάστασης της ζημίας που προκαλείται από όργανα ενταγμένα στη δικαστική λειτουργία, καθώς και τα αρμόδια δικαστήρια, ο πολίτης δεν δικαιούται να αποζημιωθεί για τα σφάλματα αυτά, πράγμα που δεν συμβαίνει όταν παραβιάζεται το Ενωσιακό Δίκαιο.

Έτσι όμως παραβιάζεται το συνταγματικό θεμέλιο του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος, της αποζημιωτικής ευθύνης του δημοσίου των άρθρων 105-106ΕισΝΑΚ και καθίσταται γράμμα κενό το άρθρο 20 Σ, όπως και το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ.

Εξάλλου, όπως έχει κρίνει το ΣτΕ στις αποφάσεις 1501/2014 και 2527/2019 : «Το Σύνταγμα, δεν ανέχεται να παραμένουν αναποζημιώτες ζημιές που κάποιος υφίσταται από ενέργειες οποιουδήποτε κρατικού οργάνου, μέχρις ότου ο νομοθέτης ρυθμίσει ειδικώς την ευθύνη του Δημοσίου από πράξεις οργάνων της δικαστικής λειτουργίας, το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ έχει ανάλογη εφαρμογή σε περίπτωση προκλήσεως ζημίας από πράξεις των οργάνων αυτών, η οποία μπορεί να αποδοθεί σε πρόδηλο σφάλμα τους».

Επειδή όπως έχει διατυπωθεί στη με αριθ. 801/2021 Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας : « Λόγοι αναγόμενοι στις, έχουσες συνταγματικό και υπερνομοθετικό έρεισμα, αρχές της ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης επιβάλλουν την εξέταση της υπό κρίση αγωγής κατ' ουσίαν, δεδομένου ότι, μετά τη δημοσίευση της 1501/2014 αποφάσεώς του, που και μόνη, ως προερχόμενη από την Ολομέλεια του οικείου ανωτάτου δικαστηρίου, θα ακριούσε, το μεν Δικαστήριο επιβεβαίωσε, με τις μνημονευόμενες από την πλειοψηφία αποφάσεις του, τις προϋποθέσεις θεμελίωσης αστικής ευθύνης του Δημοσίου από πρόδηλο σφάλμα οργάνων του ενταγμένων στη δικαστική λειτουργία, τα δε διοικητικά

δικαστήρια της ουσίας τις εφάρμοσαν τόσο σε πρώτο όσο και σε δεύτερο βαθμό (βλ. όλως ενδεικτικώς Δ.Π. Αθηνών 4997/2015, 1297/2017, 3598/2018, 13421/2019, 402/2020, Δ.Π. Πατρών 1225/2016, Δ.Π. Πύργου 345/2019, Δ.Π. Πειραιώς 552/2019, Δ.Π. Κέρκυρας 425/2020, Δ.Π. Θεσσαλονίκης 4407/2020, Δ.Εφ. Αθηνών 2462/2015, 4034/2016, 1107/2017, 3601/2020, 3709/2020, Δ.Εφ. Πειραιώς 1691/2018, Δ.Εφ. Λάρισας 352/2019), αναστέλλοντας, μάλιστα, σε αρκετές περιπτώσεις την πρόοδο των ενώπιόν τους δικών εν αναμονή των αποφάσεων του Δικαστηρίου.

Κατά συνέπεια, σε όσους άσκησαν αγωγές για την ικανοποίηση σχετικών αξιώσεων είτε πριν είτε μετά τη δημοσίευση της 1501/2014 απόφασης της Ολομελείας του Δικαστηρίου, όπως εν προκειμένω, δημιουργήθηκε η εύλογη πεποίθηση ότι, πάντως κατά τον -μεταγενέστερο της ως άνω απόφασης- χρόνο συζήτησης των σχετικών υποθέσεων, υφίσταται πλέον πάγια νομολογία ως προς τη δυνατότητα αποκατάστασης ζημίας από δικαστικές αποφάσεις με άσκηση αγωγής του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ. Υπό τα δεδομένα αυτά, η επελθείσα εν προκειμένω μεταστροφή, δυνάμει της οποίας όλες οι αγωγές κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ καθίστανται πλέον απορριπτέες ως απαράδεκτες, είναι ριζική και όχι προϊόν σταδιακής εξέλιξης της νομολογίας του Δικαστηρίου ως προς τις προϋποθέσεις θεμελίωσης της αστικής ευθύνης του Δημοσίου από πράξεις των δικαστικών οργάνων και, για τον λόγο αυτό, δεν ήταν ευλόγως προβλέψιμη από το πλήθος των προσφευγόντων με αυτόν τον νόμο, κατά πλήρη παράβαση των αρχών ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Εξάλλου, στην με αριθ. 224/2001 απόφαση του ΔΕΚ «GerhardKöbler κατά Republik Österreich» που καθιερώνει έλεγχο και στις δικαστικές αποφάσεις, τις θέτει δηλαδή στο μικροσκόπιο του δικαστικού ελέγχου, έχει κριθεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι εκτός των άλλων και μια κοινότητα δικαίου όπου κάθε δημόσια εξουσία υπόκειται σε έλεγχο και όχι μόνο η νομοθετική ή η εκτελεστική αλλά και η Δικαιοσύνη.

Αντίστοιχα, με την διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου κατοχυρώνεται το δικαίωμα παντός σε δίκαιη δίκη (ΕΔΔΑ απόφαση της 21.3.2000 στην υπόθεση Dulaurus κατά Γαλλίας σκέψεις 33 και 34, ΕΔΔΑ απόφαση της 19.4.1994 στην υπόθεση Vande Hurk κατά Ολλανδίας σκέψη 59).

Συνεπώς, η νομική σκέψη η οποία διατυπώνεται στη με αριθ. 800/2021 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας η οποία αναφέρει ότι : «...ελλείψει νομοθετικού πλαισίου για τον καθορισμό των όρων του παρανόμου των πράξεων ή και παραλείψεων των οργάνων της δικαστικής λειτουργίας, της έκτασης των σχετικών αποζημιωτικών αξιώσεων και των αρμοδίων δικαστηρίων, η σχετική αξίωση δεν είναι δυνατόν να ασκηθεί ούτε κατ' ευθεία επίκληση του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος. Επομένως, ενόσω δεν υφίσταται νομοθετικός καθορισμός των όρων αποκατάστασης της ζημίας που προκαλείται από όργανα της δικαστικής λειτουργίας, καθώς και της αρμόδιας δικαιοδοσίας για την επίλυση των σχετικών διαφορών, η εν λόγω ζημία δεν μπορεί να αποκατασταθεί, οι δε σχετικές αξιώσεις δεν είναι δικαστικώς επιδιώξιμες.»

Επομένως, η κρίση ότι η αγωγή για αποκατάσταση ζημίας η οποία προκαλείται από πρόδηλο σφάλμα δικαστικού λειτουργού δεν είναι δικαστικώς επιδιώξιμη παραβιάζει κατάφωρα το υπερνομοθετικής ισχύος άρθρο 6 της ΕΣΔΑ καθότι με την ανωτέρω σκέψη του

ΣτΕ εμποδίζεται κατά τρόπο αναμφισβήτητο η άσκηση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας . Άλλωστε σε ένα κράτος δικαίου το Σύνταγμα, δεν ανέχεται να παραμένουν αναποζημιώτες ζημιές που κάποιος υφίσταται από ενέργειες οποιουδήποτε κρατικού οργάνου.

Και έτσι φτάνουμε στο παρόν πρόβλημα: αφού η Δικαστική Εξουσία αρνείται να δικάσει τον εαυτό της για τα σφάλματα δίχως ειδικό σχετικό νόμο (κατ' εφαρμογή της παροιμίας «έχω το μαχαίρι, έχω και το πεπόνι, και το μοιράζω όπως θέλω») και έτσι πετάει το βάρος της δημοκρατικής λειτουργίας στην Νομοθετική Εξουσία, για εμάς τους πολίτες πλέον η μόνη ελπίδα αποκατάστασης είναι η θέσπιση είτε του ειδικού νόμου, όπως τον ζητάει η Δικαστική Εξουσία, είτε νομοθετικής διευκρίνισης ότι ο Εισαγωγικός Νόμος του ΑΚ είναι αρκούντως επαρκής για να ορίσει την ευθύνη της Δικαστικής Εξουσίας.

Και στις δύο επομένως περιπτώσεις, αρμόδιοι είστε εσείς, ως ασκούντες την Νομοθετική Εξουσία, να προχωρήσετε ΑΜΕΣΑ στην νομοθετική λύση του προβλήματος που ωφελιμιστικά έχουν δημιουργήσει οι Δικαστές και να παύσετε την ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ, ΠΑΡΑΝΟΜΗ κατά ελληνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο και ΑΝΗΘΙΚΗ κατά κάθε προσέγγιση ηθικής **αρνησιδικία** που επιβάλλει η νέα νομολογία του ΣτΕ.

ΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΗΣ Σάς καλώ να εισφέρετε προς διαβούλευση και τελικά ψήφιση πρόταση νόμου με σχετικό περιεχόμενο που να καλύψει την απαίτηση του ΣτΕ για ειδικό νόμο για την διεκδίκηση της ευθύνης των δικαστικών λειτουργιών.

Σας καλώ να προχωρήσετε στην ανωτέρω ψήφιση καλύπτοντας ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΑ και όσες υποθέσεις απορρίφθηκαν με βάση την νομολογιακή οπισθοχώρηση του ΣτΕ, δίδοντας τους την ευκαιρία να αποκατασταθούν από την αρνησιδικία που υπέστησαν.

Σε μια εποχή σαν την παρούσα όπου ο Λαός έχει χάσει – όχι άδικα – την εμπιστοσύνη του στην Δικαιοσύνη, αποτελεί υποχρέωση όλων μας να την αποκαταστήσουμε, η δε απόδοση ευθύνης για τις πράξεις ενός εκάστου αποτελεί θεμέλιο λίθο της Δημοκρατίας. Μονάχα στις απολυταρχίες υπάρχουν ανευθυνότητες της ηγεσίας.

Επαφίεμεθα στην δημοκρατική ευθύνη των Εθνοπατέρων μας και των κοινοβουλευτικών κομμάτων της Βουλής των Ελλήνων.

Μετά τιμής

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Δικηγόρος Παρ' Αρείω Πάγω

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Τηλ. 2310.21.21.22 - 2310.21.21.27

ΦΑΞ 2310.541020

[Redacted signature]

[Redacted signature]